

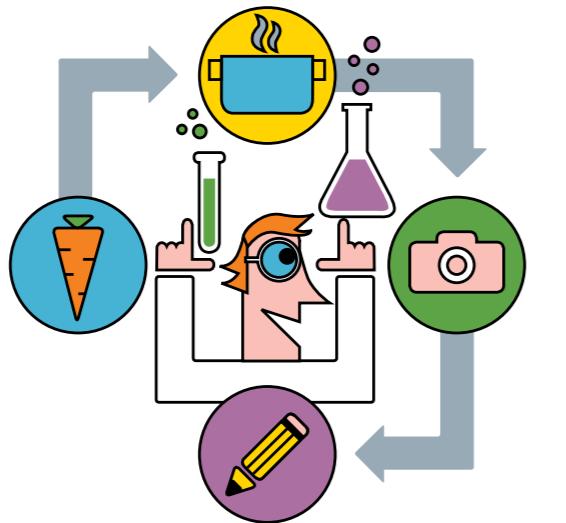
PAZI ŠTO JEDEŠ laboratorij

ETNOGRAFSKI
MUZEJ, ZAGREB

PAZI ŠTO JEDEŠ laboratorij

Zagreb, 2020.

PSJ LAB 4

Etnografski muzej /
Ethnographic Museum
Zagreb

UVOD

ONLINE RADIONICA SNIMANJA I MONTAŽE KRATKOG

DOKUMENTARNOG FILMA

POGLED IZ ZADRA

IZOLACIJSKI FOTO DNEVNIK U DOLINI NERETVE

POMIDORI IZ PRIVLAKE

KROZ PROZORE I FRANCUSKE BALKONE

"PAZI ŠTO SNIMAŠ" - NEPOZNATOST DOMAĆEG TERENA

S BALKONA I KORONA

LJEPOTA PUSTOŠI

TOPLI NAPITAK KAO SIMBOL ZAJEDNIČKOG PROSTORA

5

6

8

10

14

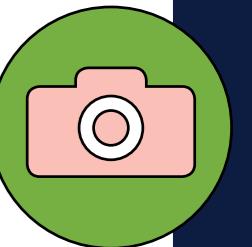
18

20

24

28

30

uvod

1 Sarah Lunaček (UL, FF) 19:04	1.1 SNEMANJE POROK V NIGRU 3:04	2 Tatjana Rezec Štiblji (Slovenski film)	2.1 NOĆNO ŽIVLJENJE, 1981 0:07	2.2 V BREŽICAH, 1937 0:36
3 FILMI IZ VREČKE 32:21	4 Davor Lipej 25:37	5 Tihana Rubić, Tanja Kocković, Mat 5:1 RAVIOLI/RAFIOL 16:57	5.2 ČAŠA PUNA ZANATA 11:01	
6 Miha Peče (ZRC SAZU, ISN) 18:05	6.1 BLOG+FILM 14:14	6.2 BÙTIK 12:05	7 Špela Ledinek Lozej (ZRC SAZU, ISN) 7.1 MLEKO, KAFE, SIR 10:12	
8 Mojca Ravnik 19:37	8.1 PESMI NA ŽEGNAJU V UKVAM 5:36	9 Nadja Valentinič Furlan (SEM) 9.1 BORIS KUHAR 1929-2018 33:36	10 Manca Filak (ZRC SAZU, ISN) 10:03	

Type here to search ENG SR

Pazi što jedeš Laboratorij u vrijeme globalne pandemije i 'lockdowna'

- kod kuće na terenu -

Kada smo osmišljavali ovogodišnje izdanje *Pazi što jedeš Laboratorija*, četvrtog po redu, nismo mogli pretpostaviti da ćemo većinu aktivnosti održivati za vrijeme tzv. 'lockdowna'.

Kako se takva nemogućnost bliže komunikacije, okupljanja, terenskog istraživanja i teorijskih predavanja odrazila na naš mali projekt?

Laboratorij, koji se većinom bazira na terenskom istraživanju, neposrednoj komunikaciji s kazivačima, mentorima, snimanju kratkih dokumentarnih filmova sada se nije mogao održati i klasičnom smislu. Kao i ostali, prebacili smo se na 'online' komunikaciju. Na poticaj našeg kolege Matije Kralja, video umjetnika i dokumentarista organizirali smo dvije grupe studentica pod vodstvom profesorica doc. dr. Tihane Rubić sa Sveučilišta u Zagrebu

i doc. dr. Danijele Birt Katić sa Sveučilišta u Zadru uz koordinaciju dr. sc. Tanje Kocković Zaborski, više kustosice Etnografskog muzeja. Svaka pojedina grupa imala je redovite zoom radionice s profesoricama, koordinatoricom i mentorskim vodstvom Matije Kralja koji je podučavao osnove snimanja etnografskog filma, a kasnije i montaže. Osnovna specifičnost ovogodišnje edicije jest da je svaka od studenica, koja je sudjelovala u ovom projektu, terensko istraživanje izvršila kod kuće. Pri tome su nastale brojne fotografije i kratki filmovi koji se mogu pogledati na web stranici projekta www.pazistojedes.com.

Katalog, čije je izdanje i ove godine omogućilo Ministarstvo kulture, presjek je tih terenskih aktivnosti i promišljanja studentica o novonastaloj situaciji u kojoj smo se svi zajedno našli.

dr. sc. Tanja Kocković Zaborski,
viša kustosica, Etnografski muzej

◀ Promocija studentskih filmova PSJ LAB-a i sudjelovanje na Danima etnografskog filma 2020 (DEF) u Sloveniji u online izdanju - <http://www.def.si/novice/>

Online radionica snimanja i montaže kratkog dokumentarnog filma

U projektu Pazi što jedeš Laboratorij moja je uloga pomoći studentima/cama u produkciji kratkih filmova; naučiti ih elementima fotoaparata, dati im upute o njegovim funkcijama, ali i podijeliti svoje iskustvo kao dokumentarist koji je radio na eksperimentalnim i etabliranim filmskim formama.

Ove smo godine morali preoblikovati svoju uobičajenu praksu, pa smo umjesto terenskog rada radionicu odradili putem programa za video konferencije. Predavanja smo podijelili na nekoliko susreta, a s obzirom na to da smo organizirali susrete jednom tjedno studentice su imale vremena proučiti zadane primjere raznih filmova te uložiti vrijeme u razradu ideja i način snimanja. Prvo predavanje koncentriralo se na proces stvaranja slike unutar kamere, njene funkcije, balansiranje između postavki kamere, fotografiju i kadar. U razmaku između online susreta studentice su radile tzv. *Scouting* fotografiju kako bi pojasnile temu kojom se žele baviti u filmu, te proučile kuteve iz kojih mogu snimati. Kroz drugo predavanje razgovarali smo o filmu i filmskoj traci. Istovremeno dobine su primjere klasičnih i eksperimentalnih pristupa snimanju i obradi teme uz koje su mogle primijetiti kako performativnost kamere, kadriranje i planiranje kадra također utječe na proces istraživanja, ali i njegov rezultat. U nastavku su studentice započele sa snimanjem materijala, a kroz predavanje koje je tome prethodilo razgovarali smo o mediju filmske trake. Filmska traka od snimanja do montaže je medij kojim je lako moguće pobjeći u fikciju koristeći jednake tehničke mogućnosti

kao i kada nam je u cilju stvoriti dokumentarni materijal. Isto tako, da bi kvalitetno dokumentirali atmosferu i kontekst situacije, potrebno je također koristiti tehnike proizašle iz eksperimentalnog filma. Iz tih razloga ove godine smo, uz primjere filmova, također slušali predavanja Medijske Minijature dostupna na internet stranicama televizije student, u kojima profesor Galeta pojašnjava mogućnosti i trikove medija filma.

U tim predavanjima profesor Galeta dekonstruira pojам filmske trake kao ideju stvarnog kroz pitanje vremenskog trenutka gledanja, snimanja i montiranja, ali i kroz pitanja tehničke prirode medija.

Studentice su ove godine koristile samo vlastite kamere, a koristile su ih u svojim domovima jer se radionica odvijala tijekom tzv. „lock-downa“. Na taj su način naučile kako objekt kamere može promijeniti atmosferu čak i među njihovim obiteljima. U predstavljenim primjerima vidjeli su kako postoje različiti načini pristupa tom problemu u korist filma.

Budući da su studentice bile prisiljene raditi individualno zbog blokade vezane uz pandemiju COVID-19 svaka je stvarala vlastiti materijal, te kroz radionicu stvoreno više zasebnih kratkih filmova. Situacija je također utjecala na tematiku radova pa su kroz ovu radionicu stvorenici kratki dokumenti odnošenja obitelji spram nepredvidivih i nepoznatih prilika.

Matija Kralj

Dino Stanin/PIXSELL / izvor: <https://ezadar.net.hr/dogadaji/3642579/>

Projekt „PSJ LAB“ 2020 - pogled iz Zadra

„I na kraju, kakvi su nam planovi za iduću godinu?“ Rečenica je to kojom voditeljica projekta dr. sc. Tanja Kocković Zaborski (Etnografski muzej), završava uvodni tekst kataloga iz 2019. godine. I da, imali smo velike planove. Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru uplovio je u drugu godinu sudjelovanja u projektu. Bila je to četvrta godina projekta „Pazi što jedeš“, a planirane aktivnosti trebale su biti ostvarene u sinergiji različitih dionika, muzeja, sveučilišnih nastavnica, ali i lokalne zajednice. Odjel za etnologiju i antropologiju se već uhodanoj ekipi projekta pridružio u 2018. godini, i u to vrijeme smo promišljali na koji način studentima koji sudjeluju u projektima sličnog profila vrednovati njihov angažman. Na moj poziv za sudjelovanje u terenskom istraživanju, 2018. godine odazvale su se četiri studentice, iako su bile svjesne da će im se to bilježiti tek kao izvannastavna aktivnost te da neće ostvariti više od pohvala mentorice. I neizmjerno sam im zahvalna na trudu i rezultatu kojeg su napravile, tekstovima u katalogu, ali i pripremi kratkog etnografskog filma kao dodatnog rezultata projekta. Između ostalog, studentice su svojim iskustvom i sudjelovanjem u terenskom istraživanju pripomogle pri oblikovanju i pripremi dva kolegija planirana za novu akademsku godinu.

U listopadu 2019., nova akademska godina i nova godina projekta u Zadru su započele upisom studenata u izborne kolegije Odjela, „Terenske vježbe i Terenska istraživanja“. Prema planu kolegija studentima su bila dostupna četiri terenska istraživanja i mentorstvo nastavnika Odjela. Nakon predstavljanja samog projekta studentima, za sudjelovanje u „PSJ LAB“, prijavile su se i ovaj put, četiri studentice. Studentice Ivana Šuplika i Magdalena Cukor s prediplomskog studija te Eni Grbić i Nikolina Sokol s druge godine diplomskog studija. Sredinom listopada

da odradile smo prvi sastanak, a u nastavku semestra još nekoliko sastanaka s osvrtom na protekle godine projekte, tj. s namjerom da protresemo moguće teme te način izvedbe teorijskog i praktičnog dijela projekta. U veljači smo čitale literaturu i planirale, studentice teme koji im predstoje, a ja o svom mentorskem doprinisu. Ožujak nam je donio potpuno nove izazove, koje smo na samom početku prihvaćale uvjerenе da ćemo tijekom, ili bar koncem travnja uspjeti odraditi terensko istraživanje kako je planirano. Kada je sredinom travnja bilo jasno da teren moramo potpuno odgoditi, u razgovoru s kolegama mentorima na drugim terenskim istraživanjima, tražila sam rješenje kako „zbrinuti“ kolegice upisane na kolegij. Na koncu, nismo imali puno mogućnosti, zatvorenost u tom trenutku koja nas je sve ograničavala u fizičkom kretanju, odredila je smjer dalnjem rada, pa su kolegice svoje terensko istraživanje, umještale u vlastitu svakodnevnicu. Onu koju su dijelile s članovima obitelji, a neizvjesnost situacije otežavala je pronalazak inspiracije. Zahvalila bih se kolegicama što su ustrajale, sudjelovale u radionicama, snimile i zabilježile fotoaparatom i videokamerom djeliće svoje svakodnevice, i na koncu napisale tekstove za katalog. Ostvarile su to uz smjernice i savjete kolege Matije Kralja, manjim dijelom mene kao mentorice, no najvećim dijelom svojim trudom i željom da svakodnevno obično učine neobičnim, te pridonese održavanju projekta osnaženog i spremnog za nove izazove.

doc. dr. sc. Danijela Birt
Odjel za etnologiju i antropologiju
Sveučilište u Zadru

Izolacijski foto dnevnik u Dolini Neretve

U okviru kolegija „Terensko istraživanje“ kolegice i ja radile smo na projektu „Pazi što jedeš – laboratorij“ te smo sudjelovale u snimanju kratkog filma. Osmišljavanje i snimanje kratkog etnografskog filma u situaciji kada nismo mogle boraviti na planiranom terenu postalo je rezultat projekta. Poslušale smo predavanja na daljinu koja su nas usmjeravala u našim idejama. Nakon svakog predavanja imale smo tjedne zadatke o kojima smo zatim razgovarali na predavanjima. Predavanja su započela s upoznavanjem načina fotografiranja i montažiranja da bi se na koncu okušale u praktičnom dijelu te bi do idućeg predavanja imale zadatak zabilježiti nekoliko fotografija koje bi na narednim predavanjima analizirali. Ideja o temi filma rodila se nakon nekog vremena s obzirom na to da smo se za vrijeme odvijanja kolegija nalazile kod kuće. Inspiraciju za film sam osobno pronašla u vlastitoj svakodnevici. U to vrijeme, odvijale su se brojne aktivnosti u prirodi ili radovi oko kuće pa sam pokušala zabilježiti te svakodnevne trenutke, primjerice berbu jagoda, pečenje „sača“, radove oko kuće i ostalo.¹

¹ Za vrijeme odvijanja projekta „Pazi što jedeš – laboratorij“, kroz travanj i svibanj 2020. god., nalazila sam se kod kuće u Metkoviću.

Tijekom sudjelovanja na radionici kao i projektu u cjelini, upoznala sam se s nekoliko meni do sada nepoznatih načina i pristupa fotografiji i fotografiraju, odnosno snimanju i montiranju etnografskoga filma. Otvorenost u pristupu naših mentora, prije svega zbog naše ograničenosti i nemogućnosti kretanja i putovanja pa čak i izlaska izvan doma, omogućila nam je veću kreativnu slobodu u samoj realizaciji, tako smo se osjećale slobodnije te smo snimanju pristupile kroz „igru“ s fotografijama i kadrovima birajući načine na koje ćemo nešto prikazati. U početku smo se oslanjali na ono što vidimo, no kasnije smo pokušali prikazati i ostale aspekte svakodnevice te na film prenijeti čak i osjetila poput mirisa. Osim stvari koje vidimo, kroz ovaj projekt pokušali smo prikazati i ono što čujemo, kao i ono što osjećamo. Vlastitim angažmanom u projektu učinila sam naizgled uobičajenu svakodnevnicu podnošljivijom s obzirom na situaciju u kojoj smo se do tada

nalazili pa je i ona dobila novi smisao. Također, naučila sam kako kroz nekoliko osnovnih smjernica i uz malo kreativnosti „običnu“ ideju pretvoriti u film.

Fotografirala i snimala sam promatraljući svoju okolinu. Naime, kako smo se za to vrijeme nalazili u karanteni zbog situacije s virusom COVID – 19, započela sam promatrati svakodnevne aktivnosti obitelji i prijatelja, a na koncu sam osvijestila i vlastite. Koliko god smo bili „zatočeni“ u svojim kućama, slobodno vrijeme provodili smo u zajedništvu. Iako smo svi kod kuće imali neke obaveze, provodili smo više vremena zajedno nego prije. Kada se cijela situacija smirila, započela su i druženja izvan kuće, no i ona su bila u krugu uže ili šire obitelji, no to je proširilo listu mojih „modela“ na fotografijama. Cijelo to vrijeme više smo se posvetili sami sebi, prirodi te aktivnostima koje smo zapustili. Tako se na ovim fotografijama mogu vidjeti jagode koje su uzgajane u vrtu nedaleko od kuće. Zbog obaveza i posla one su prijašnjih godina bila zanemarene i nitko im nije pridavao pažnju osim oca. Za vrijeme karantene, postale su aktivnost koju smo počeli cijeniti i u kojoj smo svi sudjelovali. Također, jedna od fotografija u katalogu prikazuje „čatrnju“ ili bunar. Ova „čatrnja“ nalazi se ispred

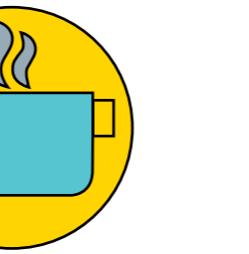
naše kuće dugi niz godina, a gradio ju je pradjeda. Za vrijeme karantene posvetili smo joj više pažnje tako da smo je obnovili i iskoristili na najbolji mogući način. U njoj se nalazi kišnica koja kroz filter ulazi u čatrnju i može se koristiti za piće, pa je uzimanje vode iz „čatrnje“ postala neizostavna aktivnost tijekom dana. Naredne dvije fotografije prikazuju još neke od aktivnosti koje su obilježile razdoblje karantene, a to su „pečenje sača“ te igranje „školice s podizanjem kamenja“.

U pokušaju da što manje koristimo dostupnu i potrebnu tehnologiju, velik dio slobodnog vremena bio je ispunjen različitim aktivnostima koje su bile zaboravljene ili zanemarene pa su se ovim putem i „oživjele“. Taj sam proces zabilježila na filmu i fotografijama.

*Vrijeme snimanja i fotografiranja:
travanj – svibanj 2020.*

*Mjesto snimanja i fotografiranja:
Metković*

Studentica: Nikolina Sokol

„Pomidori iz Privlake“ - iskustvo sudjelovanja u projektu „Pazi što jedeš - laboratorij“

U posljednjem semestru diplomskog studija akademske godine 2019./2020., nekoliko kolegica i ja smo putem „Zooma“¹ pohađale kolegij „Terenska istraživanja“². Navedeni kolegij se i ove godine održao u suradnji s projektnim timom „Pazi što jedeš-laboratorija“. Ishod kolegija pa tako i projekta bilo je osmišljavanje i konstruiranje vlastitih etnografskih filmova, a cijeli proces bio je u potpunosti prepušten nama, našoj mašti, idejama i željama. Tijekom petogodišnjeg studija, ovo je bio prvi petominutni film koji sam napravila. Početak kolegija bio je zamišljen tako što smo se upoznale s osnovnim informacijama o kameri, objektivu, načinima snimanja, kutu snimanja te pitanju kako snimiti ne samo vizualno već slikom i snimkom dočarati sva osjetila. Tome nas se poučavalo kroz različite video

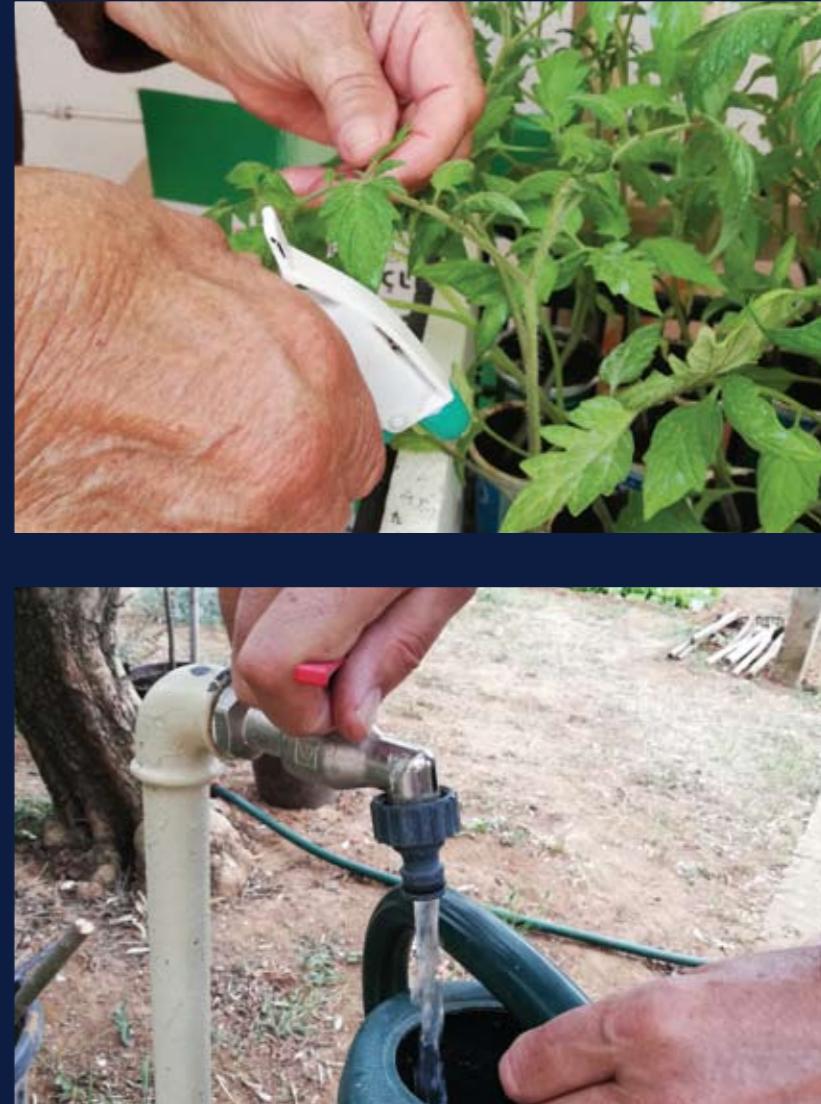

¹ Zoom je internetska platforma i jedan od načina uz pomoć kojeg se održavala nastava na daljinu toga semestra.

² Kolegij Terenska istraživanja, izborni je kolegij na prvoj i drugoj godini diplomskoga studija Etnologije i antropologije na Odjelu za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru.

isječke koje smo trebale pogledati, a potom zapisati ono što nam se činilo zanimljivim i što možemo zaključiti o načinu i tehnikama snimanja. Tako smo iz tjedna u tjedan na temelju poslanih materijala trebale promisliti o onome što ćemo mi fotografirati i od čega ćemo na koncu napraviti kratki film. Prema tome, prvi korak bilo je razmisliti što fotografirati, na koji način, kada, gdje i zašto. Kako je vrijeme u kojem smo na ovaj način slušale i pohađale ovaj kolegij bilo vrijeme proljeća – svibanj, odlučila sam da će moja tema biti povezana s biljkama, zelenilom koje se u tom vremenu u godini rađa. S druge strane, cijeli proces, od slušanja kolegija, fotografiranja i konačnog snimanja, bio je period u kojem se zbog pandemije COVIDA- 19 nije smjelo izlaziti iz domova (karantena). Stoga je izbor fotografiranja i snimanja bio sužen na dom i okućnicu.

S obzirom da živim na selu, vrta i prirode mi ne manjka pa je u mom slučaju izbor bio lak. Htjela sam fotografirati prirodu. Proljeće je, zelenilo je svuda oko kuće, ali što s njim? U periodu u kojem sam se bavila ovim pitanjima, u mom vrtu, sadilo se povrće, točnije rajčica. Odlučila sam to iskoristiti. Smatrala sam kako snimanje sadnje rajčice objedinjuje rad, prirodu, zdrav život, prirodan uzgoj, ali i ono korisno što se može raditi za vrijeme pandemije. Osim navedenog, u cijelom procesu sudjelovalo je nas nekoliko. Zato sam to odlučila prikazati kroz fotografije ruku. Fotografije ruke moje stare bake koja je

sijala sjeme rajčica u male posude, zalijevala ih, izlagala suncu i brinula o njihovom rastu i razvoju. U nastavku su moje ruke, ruke koje te, već spremne za sadnju, rajčice nose do zemlje u koju će se posaditi te ih postavljaju i zatrپavam zemljom. Također, prikazane su i muške ruke koje koriste alate kojima obrađuju zemlju te postavljaju kolce. Na kraju su prikazana ruke koje vezuju rajčice za kolce te zalijavaju tek posađene biljke. Ovako uobičajenu praksu sadnje koja je potpuno normalna i razumljiva iz perspektive moje obitelji, ali i mene odlučila sam učiniti zanimljivom tako što sam kroz fotografije i snimke ruku te radnje koje te ruke obavljaju nastojala prikazati rodne odnose, podjelu rada, znanje, vještina, ali i zajedništvo. Lica nisu vidljiva, ali iz tog razloga su ruke zamijenile lice i tijela. Izgled ruku otkriva je li riječ o mlađoj ili starijoj osobi. Zašto je baka ona koja sije, zalijeva i uzgaja rajčice do vremena njihove sadnje u zemlju? Upravo zbog starosne dobi u kojoj na taj način jedino može doprinijeti cijelom procesu i načina zbog kojeg joj to svake godine uspijeva (znanja i vještina, ali i vremena). U drugim kadrovima (vrađenje rajčica iz posudica i vezivanje rajčica vrpcom za kolce) vidljive su mlađe, „finije“, ženske ruke. Muške ruke su one koje koriste alate i koje zabijaju kolce. Na taj način prikazana je podjela poslova na „finije“ (ženske) i „grublje“ (muške) poslove. Ipak, sve

navedeno, u mojoj obitelji, mogla bi obavljati jedna osoba. Ne postoji nešto što pojedinac ne bi znao napraviti ili što mu je fizički nemoguće. No, na ovaj način svako od članova doprinosi konačnom proizvodu i procesu uzgoja, a cijeli proces teče mirno i bez napora – u prirodi, na svježem zraku, znaјući da smo napravili nešto zdravo i korisno.

Kada je riječ o iskustvu cijelog procesa osmišljavanja, fotografiranja, snimanja i kreiranju završnog filma, mogu reći kako je bilo uistinu izazovno, zanimljivo i meni osobno, nešto novo i originalno. Jedan naizgled uobičajen proces sadnje učinila sam svojim bližnjima, ali i sebi veoma zanimljivim. Objedinila sam proljeće, prirodu, ruke, alate, zdrav život, osjetila i podjelu poslova u svega nekoliko fotografija i kratkom filmu.

Vrijeme snimanja i fotografiranja:
travanj-lipanj 2020.
Mjesto snimanja i fotografiranja:
Privlaka
Studentica: Eni Grbić

kroz prozore i francuske balkone

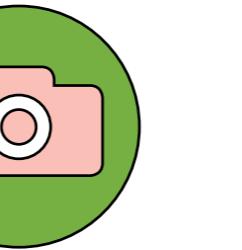
Kroz prozore i francuske balkone

Zapruđe je najstarije novozagrebačko naselje poznato po svojim zgradama, poznatih limenki, koje su dobile naziv jer su prekrivene aluminijskim oplatama. Svaka zgrada, iako je prvobitno imala isti vanjski izgled, postupno se mijenjala kako su se ljudi doseljavali, iseljavala, živjeli i umirali. Gledajući u njih može se dobiti uvid u njihove živote. Svaki prozor priča neku priču. Ja živim u limenci na 8. katu koja je smještena između druge dvije limenke na koje imam direktni pogled s istočne i zapadne strane stana. Upoznala sam većinu svojih susjeda preko njihovih prozora. Dovoljno su daleko da im ne mogu prepoznati lice kada ih sretнем u kvartu, a dovoljno su blizu da ih mogu razaznati i dobiti osjećaj da ih poznajem. Mogu prepoznati ako je netko novi u stanu, ako je

došla rodbina u posjet, djevojka, dečko, ako su nabavili nekog kućnog ljubimca, otprilike kakvu glazbu slušaju, kako provode svoje slobodno vrijeme u stanu, a ono što ne znam zakrpam vlastitim teorijama. Filmskom radionicom sam dobila znanje i prostor kako bih mogla oblikovati autorefleksiju svakodnevice u medij i prikazati te poznate nepoznate susjede tj. kako privatni prostor kroz prozore i francuske balkone ulazi u javni i stvara osjećaj zajednice koji se direktno ne poznaje, ali se osjeća.

*Mjesto snimanja: Zapruđe (Zagreb)
Vrijeme snimanja: travanj 2020.
Rea Drvar, studentica*

„Pazi što snimaš“ - nepoznatost domaćeg terena

Projekt „Pazi što jedeš Laboratorij“ kao i mnoge druge planirane aktivnosti 2020. godina je izvrnula naglavačke. Umjesto s terenom u Istri i susretom s kolegama s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, studentice Odjela etnologije i antropologije Sveučilišta u Zadru svoj su teren pronašle u virtualnim sastancima preko kamere. Ovog je puta dokumentarist i montažer Matija Kralj svoje znanje o kameri i filmu nesebično dijelio „na daljinu“ kroz nekoliko radionica u travnju i svibnju.

Neočekivani ishod tražio je neočekivana rješenja. Istra je ponovno postala samo dio geografskog znanja i poznavanja „Lijepa naše“, a tema prvih kratkih dokumentarnih ulomaka postala je traganje za terenom u svijetu poštivanja svih epidemiološki propisanih mjera.

Za studentice „dom“ je postao taj dugo očekivani etnološki teren. Povratak roda s proljećem u selo ili šetnja kroz poluprazni rodni grad postale su samo neke od kulisa koje su ostale ovjekovjećene na etnografskom filmu.

Jedna od tema kratkih filmskih uradaka bila je prikaz rodног grada Varaždina kroz vizuru turista. Igrajući se kadrovima i položajem sunca, Ivana Šuplika je iskoristila slabo prometne ulice grada kako bi gledatelje odvela u virtualni turistički obilazak. Budući da je sve avanturiste i putnike 2020. godina ostavila kratkih rukava, cilj kratkog filma bio je pružiti

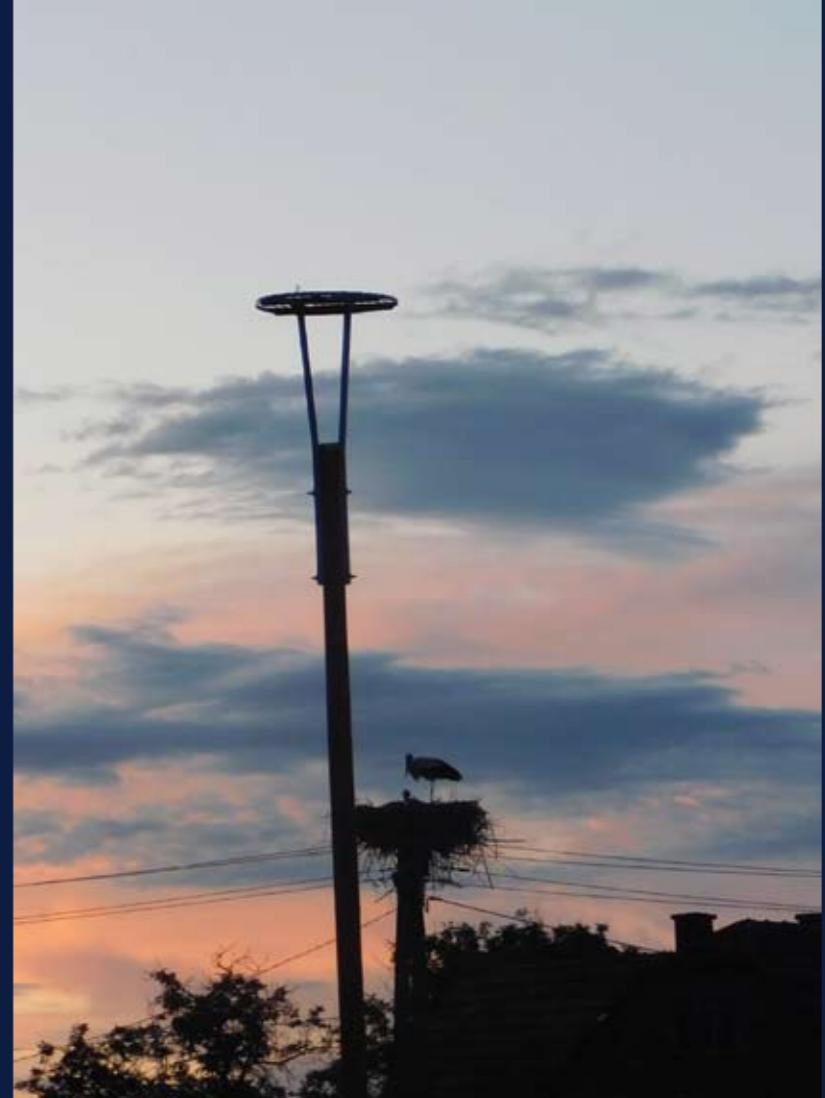
gledateljima vizualnu šetnju kroz grad Varaždin. Od gradske vijećnice i Korza kroz barokne ulice do glasovitog Starog grada, rodni grad je uspješno preobražen u turističku destinaciju i u očima same autorice.

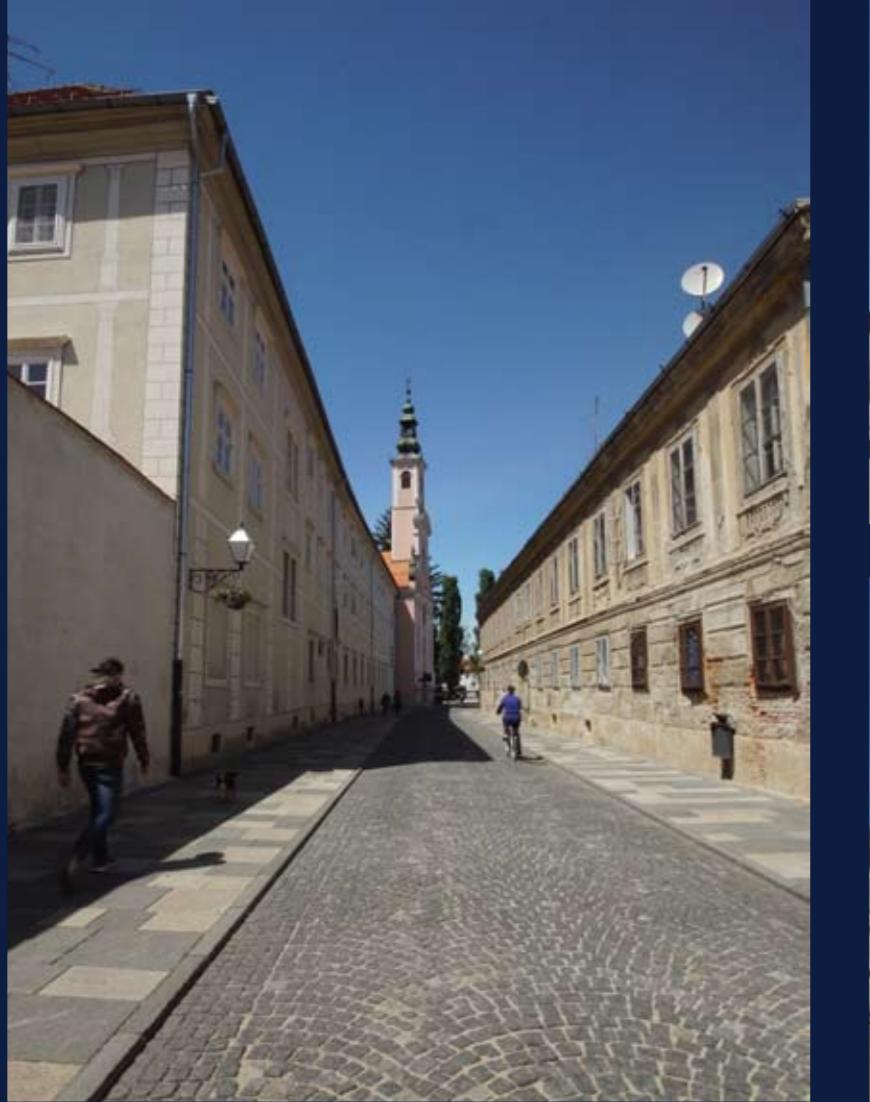
Osim varaždinske ture, kao glavni akteri ispred objektiva kamere našle su se i rode. Fokus je bio na „lokalnoj tragediji“ koja je radnike Elektre pretvorila u seoske antagoniste, a par roda u „tragične junake“. Početkom proljeća par radnika Elektre na jednom su od razvodnih stupova srušili rodino gnijezdo koje je krasilo seoski krajolik već dugi niz desetljeća. Nedaleko od spomenutog mjesta dignut je stup koji je trebao poslužiti kao nova lokacija na kojoj će rode po povratku saviti novo gnijezdo. Par roda je po svoje dolasku nakon nekoliko tjedana savio gnijezdo na starom mjestu, te su im u tome pomogli i mještani. Novi, prazan stup ostao je samo kao podsjetnik i simbol kolektivne lokalne netrpeljivosti prema nerazumnim odlukama autsajdera.

Ovogodišnji projekt svakako nas je naučio kako je ljepota etnološke struke upravo u širokom spektru mogućnosti istraživanja, te kako je teren doslovno moguće naći iza svakog dobro poznatog nam ugla.

Studentice:

*Magdalena Cukor i
Ivana Šuplika*

S balkona i korona

S balkona i korona

Fotografije su napravljene u mojoj obiteljsku domu u Rijeci, u svibnju/travnju 2020. godine. Živimo na trećem katu u zgradi te se s našeg balkona vidi prekrasan potez od Krka prema Opatiji, zajedno s Cresom i Učkom. U trenutku kada je pandemija koronavirusa uzela maha i kada nismo mogli dokući ozbiljnost globalne situacije koja se ispreplatala s osobnim strahovima, naš balkon poprimio je oblicje obiteljske isповједаонице gdje smo naizmjenično izmjenjivali mjesto i razgovarali međusobno, smijali se, plakali i na koncu uživali u vremenu koje provodimo zajedno.

Moji roditelji inače mnogo rade, a ja studiram izvan rodnog grada, zbog situaci-

je u kojoj je vanjsko kretanje bilo ograničeno, morali smo uzeti pauzu od brzine svakodnevice i reflektirati sve što je trenutno bilo u zraku. Kontrastno svim restrikcijama, provoditi većinu vremena zatvoreni u 60ak kvadrata dvosobnog stana bilo je oslobođajuće za duh i um te ponovno povezivanje jedne sa svim obične riječke obitelji.

Tihana Begonja

---

*većina fotografija napravljena je iz jedne statične pozicije, one koju sam ja zauzela te sam se pokušavala poigrati s ogledalom, stakлом i svjetlosti balkona

Ljepota pustoši

Teren: odlazak i fotografiranje starog dijela grada Rovinja za vrijeme tzv. "lockdown-a"

Grad Rovinj ima oko 15000 stanovnika. U jeku turističke ljetne sezone ima dupro više. Zbog trenutne pandemije koja je zahvatila svijet, bila sam primorana boraviti u mjestu stanovanja, a to je grad Rovinj, i napustiti mjesto studiranja, grad Zagreb. Prošetala sam se jednog lijepog sunčanog aprilskog dana po starom gradu i u sklopu radionice sam dokumentirala fotografijama. Iako službeno sezona počinje u šestom mjesecu, već oko Uskrsa grad zna vrvjeti od turista. Ono što sam vidjela u ovogodišnjem Uskrsnom vre-

menu bile su prazne ulice i prazni dječji parkići, zatvoreni kafići i dućani, polupraznu tržnicu, trakom oblijepljene klupe i stolice te pokoju mačku koja nesmetano šeta uskim uličicama ili zauzetog ribara u svojoj barci. Samo jedna popodnevna šetnja pokazala je kako je "lockdown" znatno utjecao na život rovinjskog stanovništva... nedostajali su mi puni kafići koji bi za takvog sunčanog dana posluživali macchiato Rovinjcima ovisnima o kofeinu i vitaminu D. Iako stari grad ljepota nije napustila, pustoš se prostirala kroz sve ulice

*Mjesto: Rovinj
Vrijeme: ožujak-travanj
Studentica: Anouk Taylor*

**"SI MI MOREME
SPITI PRI MIRU
KAVU?"
TOPLI NAPITAK
KAO SIMBOL
ZAJEDNICKOG
PROSTORA**

Nakladnik: **Etnografski muzej**

Za nakladnika: **dr. sc. Goranka Horjan**

Urednica: **dr. sc. Tanja Kocković Zaborski**

Stručni suradnici: **doc. dr. sc. Danijela Birt Katić**

Matija Kralj

doc. dr. sc. Tihana Rubić / Projekt HRZZ 'Ekspozicija': Teme i aspekti hrvatske fotografije od 19. stoljeća do danas (IP-2019-04-1772)

Studentice: **Eni Grbić, Nikolina Sokol, Magdalena Cukor, Ivana Šuplika, Rea Drvar, Ines Bačan, Anouk Tylor, Lucija Severinac, Tihana Begonja, Vida Zlatić, Magdalena Novosel te Marija Rojko**

Fotografije: **Eni Grbić
Nikolina Sokol
Magdalena Cukor
Ivana Šuplika
Rea Drvar
Tihana Begonja
Anouk Tylor
Matija Kralj**

Oblikovanje i realizacija: **GUŠT dizajn**

Naklada: **100 primjeraka**

Publikacija je realizirana uz financijsku podršku Ministarstva kulture i medija RH.

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001083713.

ISBN 978-953-6273-84-3

ETNOGRAFSKI
MUZEJ, ZAGREB

Etnografski muzej / Ethnographic Museum

Trg Mažuranića 14 / HR-10000 Zagreb

<http://www.emz.hr/>
